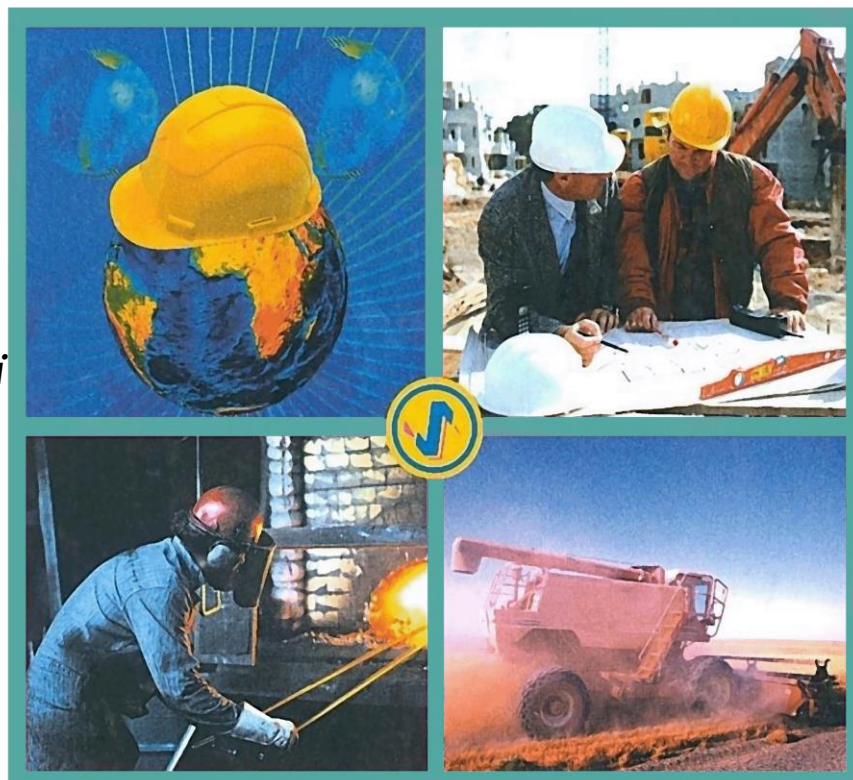

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЛИПКОВАТІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПП «ПОЛТАВСЬКИЙ ЛИВАРНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

**Матеріали
IX Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет-конференції
27-28 березня
2024 року**

**Полтава
2024**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЛИПКОВАТІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПП «ПОЛТАВСЬКИЙ ЛИВАРНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»**

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

***Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
27-28 березня 2024 року***

**Полтава
2024**

Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності: матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції (Полтава, 27-28 березня 2024 р.) / ПДАУ: ред. кол., О.М. Костенко, Н.М. Опара, В.В. Дудник, О.У. Дрожчана. Полтава: ПДАУ, 2024. – 155 с.

Конференція проведена за підтримки Міністерства освіти і науки України та зареєстрована в ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) за №129 від 05.02.2024 р.

Рекомендовано до друку вченою радою інженерно-технологічного факультету Полтавського державного аграрного університету, протокол № 13 від 03.04.2024 р.

У збірці представлено матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції за результатами досліджень інноваційних аспектів систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх рівнів підготовки, керівників і фахівців підприємств агропромислового комплексу.

Відповідальність за зміст наданих матеріалів, точність наведених даних, а також відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Редакційна колегія: *Костенко О.М.*, доктор технічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ПДАУ; *Опара Н.М.*, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ; *Дудник В.В.*, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри механічної та електричної інженерії; *Дрожчана О.У.*, старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії ПДАУ.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЯ ТА ПРАЦІ»

Басова Ю. О., Проценко О. Ю., Качур С. В. ЕЛЕКТРИЧНА БЕЗПЕКА НА ПРОМИСЛОВОМУ РОБОЧОМУ МІСЦІ	9
Бичков Я. М. ЗАКОНОДАВЧІ ПЕРСПЕКТИВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЕНЕРГЕТИЦІ	12
Близнюк М. М. СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ»	13
Гаген О. С., Дрожжана О. У. ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ – ОСНОВА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	19
Дмитренко А. С., Дрожжана О. У. БІОБЕЗПЕКА ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЛАСТИКУ	21
Дрожжана О. У. ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ	23
Дударь Н. І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ	25
Дудник В. В., Дрожжана О. У. АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЗДОРОВИХ І БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	27
Заплатинський В. М. МЕДИЧНА ТЕМАТИКА У НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ З БЕЗПЕКИ	30
Іванілов В. В., Дрожжана О. У. БІОБЕЗПЕКА ПРИ УТИЛІЗАЦІЇ ТРУПІВ ТВАРИН НА ФЕРМІ	34
Кайдар Т. В., Дрожжана О. У. БЕЗПЕКА В ЛАБОРАТОРНИХ УМОВАХ	36

Колошко Ю. В. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ПРОГРАМ ТА ЗАХОДІВ З ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З УМОВАМИ ПРАЦІ, УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ ЗРАЗКАМИ	37
Кондель В. М., Молчанов П. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦЕОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	40
Левченко Ю. В., Заславець В. О., Вусик С. Р. ДІАГНОСТИКА ОБЛАДНАННЯ ЯК СПОСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ РІВНЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ	43
Мельник А. А., Марич В. М. РОЗВИТОК ВТОМИ ТА ПЕРЕВТОМИ У ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	47
Навроцький І. С., Кондель В. М. ШЛЯХИ ВИЯВЛЕННЯ І ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВУ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРІ	50
Опара Н. М., Савченко О. А. ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ В ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННІ	55
Опара Н. М., Популях В. Є. НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ФАКТОРИ ТА УМОВИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	57
Опара Н. М., Гаркуль В. В. ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОГО КОРИСТУВАННЯ ЕЛЕКТРОСАМОКАТАМИ	59
Палій В. М., Коломієць Т. М., Макаренко М. Г., Шевченко І. О. МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В КОЛЕКТИВІ: ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ	63
Проценко Є. М., Дрожжана О. У. БЕЗПЕКОВИЙ КОМПОНЕНТ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ТЕРИТОРІАЛЬНОЮ ГРОМАДОЮ	67
Семенов А. О., Сахно Т. В., Семенова Н. В. ФОТОБІОЛОГІЧНА НЕБЕЗПЕКА УФ-ЛАМП В ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСАХ ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ТА СТИМУЛЯЦІЇ ПРОЦЕСІВ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	70

Стецюк Н. К., Уряднікова І. В.
ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРАЦІВНИКІВ
ВОДОКАНАЛІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ЗАГРОЗ 73

Ткаченко Л. В.
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ 76

Тучапєць В. М., Фірман В. М., Марич В. М.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В
ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ 80

Федьків О. О., Попов С. В., Харченко С. О.
БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ
ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ 82

СЕКЦІЯ «НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ»

Бондаренко В. П., Літвінов П. Ю.
НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ: ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА
ВИНИКНЕННЯ 86

Кобрін І. П., Уряднікова І. В.
ВОДОПОСТАЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ РИЗИКІВ
ТА ВИКЛИКІВ 89

Опара Н. М.
БЕЗПІЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ 93

Опара Н. М., Дударь Н. І.
ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ НЕБЕЗПЕК 98

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДОВКІЛЛЯ»

Бараболя О. В.
ПРОГНОЗУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ 103

Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.
ВИКОРИСТАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ РОЗРОБОК У ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ З АГРОНОМІЇ 105

5. Установлювати намети поблизу ліній електропередачі або безпосередньо під ними.

Сприяти успішному виконанню виробничих завдань у польовому підрозділі буде постійне піклування кожного працівника про збереження і зміцнення свого здоров'я і суворо дотримуватися вимог санітарії та особистої гігієни.

Усі працівники, що беруть участь у польових роботах повинні знати правила і володіти навичками надання першої домедичної допомоги при нещасних випадках.

Під час проведення топографо-геодезичних робіт підвищеної небезпеки працівники повинні керуватися чинними нормативно-технічними документами з безпеки праці, інструкціями та правилами з техніки безпеки відомчих організацій, на об'єктах яких виконуються топографо-геодезичні роботи, стандартами ССБП, а також іншими вимогами безпеки (НАОП 8.5.10-1.01-90 «Правила безпеки при геологорозвідувальних роботах» та НАОП 8.5.20 – 1.01. - 89 «Правила з техніки безпеки на топографо-геодезичних роботах»).

Заборонено проведення топографо-геодезичних робіт без відповідного дозволу та ухвалення належних запобіжних засобів поблизу кабельних і повітряних ліній електрозв'язку, залізниць, газо – і нафтопроводів, лісопожежних зон та інших об'єктів підвищеної небезпеки, що можуть становити загрозу для здоров'я і життя працюючих.

Спорудження геодезичних знаків має здійснюватися в суворій відповідності з чинним «Керівництвом зі спорудження геодезичних знаків» з урахуванням подальших змін і вказівок.

Список використаних джерел

1. Пістун І. П., Березовецький А. П., Ковальчук Ю. О. Охорона праці в галузі сільського господарства (землевпорядкування, геодезія) : навч. посіб. Київ: Університетська книга. 2023. 380 с.

2. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність [Електрон. ресурс] : Закон України від 23 грудня 1998 р. № 5–6. Електрон. текст. дані. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>, вільний (дата звернення : 18.03.2024).

НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ФАКТОРИ ТА УМОВИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

*Опара Н. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
професор кафедри механічної та електричної інженерії,
Полулях В. Є., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава*

В галузі ветеринарної медицини України на сьогодні працюють близько 60 тисяч ветеринарних спеціалістів, що мають вищу і середню спеціальну освіту. Державний сегмент – це понад 30 тисяч працюючих, з яких майже 28 тисяч з відповідною вищою і середньою спеціальною освітою.

Більшість з них працює на підконтрольних Державній службі ветеринарної медицини 2870 підприємствах. Серед них понад 1500 м'ясопереробних і 400 рибообробних підприємств. Недарма девіз ветеринарної медицини: «Медицина оберігає людину, а ветеринарна медицина – людство!»

Галузь починається з підготовки кваліфікованих спеціалістів на відповідних факультетах відповідних закладів освіти.

В Україні діє широко розгалужена система наукових установ ветеринарної медицини. В приватних і державних лікарнях працюють ветеринарні лікарі, які діагностують і лікують різноманітні захворювання птахів і тварин.

Ветеринарна медицина є досить потужним підрозділом агропромислового комплексу країни. Фахівці галузі здійснюють контроль сільськогосподарської продукції від моменту її знаходження на фермі, чи полі до того, як вона надходить до безпосередніх споживачів.

В сьогоdnішніх реаліях часу ветеринарна медицина нашої країни забезпечена достатньою законодавчою базою. Це Закони України «Про ветеринарну медицину»; «Про безпеку та якість харчових продуктів»; різноманітні нормативно-правові акти (НПА) з охорони праці (ОП) – інструкції, класифікатори, положення, правила, регламенти.

Визначаючи умови праці, що є у галузі ветеринарної медицини слід відзначити наступні моменти:

1. Наявність виробничих небезпек, які можуть виникнути під час контакту (різноманітні діагностичні та лікувальні маніпуляції) з неспокійними і норовливими тваринами (дуже високий рівень ризику отримання різноманітних травм).

2. Наявність мінливих параметрів мікроклімату на робочих місцях фахівців галузі. Праця на відкритому повітрі, всередині різноманітних тваринницьких приміщень. Можуть виникати коливання нормативних параметрів вологості, температури, виникати протяги.

3. Серед професійних шкідливостей фахівців галузі розрізняють наступні:

- вірогідність зараження антропозоонозними захворюваннями;
- порушення режиму терморегуляції: виникнення як перегрівання, так і переохолодження, причиною чого може стати навіть одяг, що промок;
- виникнення отруєнь під час проведення досліджень клінічного та патологічного матеріалу; виготовлення різноманітних ветеринарних препаратів та їх призначення.

4. Недосконалість режиму праці ветеринарних працівників, який часом вимагає пересування, роз'їздів, неврегульований. Фахівці в силу специфіки роботи не мають постійного робочого місця.

Для аналізу потенційних небезпек і шкідливих виробничих факторів та моделювання небезпечних ситуацій у виробничих процесах у галузі ветеринарної медицини використовують наступний алгоритм.

1. Визначення видів небезпечних та шкідливих виробничих факторів. За необхідності та можливості встановлюють їх значущість.

2. Визначення джерел ветеринарних виробничих небезпек (електричні діагностичні та лікувальні прилади, наявність інфікованого матеріалу, особливості поведінки тварин: злі, тварини з норовом. Визначаються з окремими елементами виробничого середовища, де можуть бути джерела виробничих небезпек. З'ясовують наявність потенційно небезпечних дій ветеринарних працівників.

3. Визначення виробничих умов, при яких небезпечні та шкідливі виробничі фактори можуть мати вплив на фахівців ветеринарної медицини.

4. Розроблення комплексу організаційних та технічних заходів та засобів, що сприяють усунення умов виникнення небезпек.

Список використаних джерел

1. Охорона праці в галузі та цивільний захист : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти аграрної галузі. [В. М. Курепін, К. М. Горбунова, В. М. Курепін та ін.]. Миколаїв: МНАУ, 2020. 236 с.

2. Войналович О. В., Білько Т. О., Марчишина Є. І. Охорона праці у ветеринарній медицині: підручник. Вид-во: «Центр учбової літератури», 2014. 554 с.

ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОГО КОРИСТУВАННЯ ЕЛЕКТРОСАМОКАТАМИ

*Опара Н. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
професор кафедри механічної та електричної інженерії,
Гаркуль В. В., директор автошколи «Академія»,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава*

Сучасний ритм життя вимагає від нас якнайшвидшого пересування в межах населених міст. Особливо актуальною ця проблема є для міст мільйонників, обласних центрів і інших міст з великою кількістю населення.

Швидке пересування громадським транспортом (автобуси, тролейбуси, трамваї, таксі) не завжди можливо у години пік. Виняток становить використання метрополітену.

Модельний ряд сучасних електросамокатів вражає своїм різноманіттям і функціональністю. Модель можна підібрати відповідно вазі та віку водія. Випускають моделі для їзди по бездоріжжю, для далеких та коротких прогулянок, для їзди у межах міста.

Персональний легкий транспорт – транспортні засоби, які використовуються для перевезення людини і мають вагу до 50 кілограмів.

Відповідно до законопроекту № 3023 електросамокати пропонується віднести до персонального легкового транспорту. До цієї категорії також входять понад 12 найменувань: гіроборди, гіроскутери, електричні скутери, сінгвеї, ролики, електричні ролики, моноколеса.

Ховербайк – літальний мотоцикл – один із засобів пересування майбутнього.